

“Γιατί σε μένα , Θεέ μου;”-Η ευλογία του πόνου

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Φωτό: [azulfundo.wordpress.com](#)

Ευλογημένα γιατί! Τα καθαγίασε ο Ίδιος ο Χριστός στο σταυρό: «Θεέ μου, Θεέ μου, ίνα τι με εγκατέλιπες;». Θεέ μου, γιατί μου το έκανες αυτό; Τι σου έκανα; Δεν είμαι ο Υιός σου; Το ίδιο ακριβώς ερώτημα με το δικό μου· και έμεινε και αυτό αναπάντητο. Έμεινε αναπάντητο στα φαινόμενα. Τα γεγονότα όμως φανέρωσαν την απάντηση.

Τέτοια πολλά «γιατί» βγήκαν και από το στόμα του πολύαθλου Ιώβ ή τη γραφίδα του τραυματισμένου Δαβίδ, δύο ανθρώπων που οι τραγικοί θάνατοι των παιδιών τους σφράγισαν το πέρασμά τους από την ιστορία και που μας παρουσιάζονται συχνά ως τα μοναδικά πρότυπα πίστης, εγκαρτέρησης και υπομονής.

Το ερώτημα αυτό το απευθύνουμε στο Θεό, το λέμε στον εαυτό μας, το επαναλαμβάνουμε στους ανθρώπους που νιώθουμε ότι ιδιαίτερα μας αγαπούν. Το λέμε κυρίως για να εκφράσουμε το μέσα μας, το λέμε όμως και προσδοκώντας το χάδι μιας απάντησης. Ποιος όμως μπορεί να δώσει μια απάντηση; Ακόμη κι αν την ξέρει, ποιος μπορεί να μας την πει;

Λέγει ο Μέγας Βασίλειος προς πενθούντα πατέρα ότι ο πόνος κάνει τον άνθρωπο τόσο ευαίσθητο, ώστε μοιάζει με το μάτι που δεν ανέχεται ούτε το φτερό. Και η πιο τρυφερή κίνηση αυξάνει τον πόνο του πονεμένου. Και η πιο διακριτική

αναλογία δεν αντέχεται. Ο λόγος που εκφέρεται ως λογικό επιχείρημα ενοχλεί αβάσταχτα. Μόνο το δάκρυ, η κοινωνία της απορίας, η σιωπή, η εσωτερική προσευχή θα μπορούσαν να ανακουφίσουν τον πόνο, να φωτίσουν το σκοτάδι ή να γεννήσουν μια μικρή ελπίδα.

Ο πόνος γεννά αλήθεια, συμπόνια, κοινωνία

Ο πόνος δεν ξυπνάει μόνο εμάς, αλλά γεννάει και την αγάπη στους γύρω μας. Προσπαθούν να μπουκώσουν στη θέση μας. Αγωνίζονται στον καιρό της ασφάλειάς τους να μοιρασθούν τα πιο ανεπιθύμητα γι' αυτούς δικά μας αισθήματα. Και το κάνουν. Ο πόνος γεννά την υπομονή μας, ταυτόχρονα όμως γεννά και τον εξ αγάπης σύνδεσμο με τους αδελφούς μας. Ο πόνος γεννά την αλήθεια. Η συμπόνια των άλλων τη φυτεύει στη δική μας καρδιά. Εκεί διακριτικά κρύβεται και η απάντηση. Έτσι γεννιέται στην καρδιά η παρηγοριά, της οποίας η γλύκα και η ανακούφιση είναι πολύ εντονότερες ως εμπειρίες από το βάρος του πόνου.

Η απάντηση γεννιέται μέσα μας

Δυο γονείς, μας λένουν οι επιστήμονες, μπορούν να κάνουν άπειρα διαφορετικά παιδιά. Όσο διαφέρουν οι φυσιολογίες μας, άλλο τόσο και παραπάνω ποικίλουν οι εκφράσεις του εσωτερικού κόσμου μας. Το ίδιο και οι απαντήσεις στα μεγάλα αυτά ερωτήματα. Αν ένας τρίτος μας δώσει τη μία «σωστή» δήθεν απάντησή του, θα καταστρέψει την ποικιλία και την προσωπικότητα των δικών μας απαντήσεων των ιερών απαντήσεων που για τον καθένα μας επιφυλάσσει ο Θεός. Η υποτιθέμενη σοφία του όποιου σοφού θα συντρίψει την αλήθεια και την ελευθερία του Θεού μέσα μας.

Το μεγάλο λάθος είναι να περιμένουμε την απάντηση απ' έξω μας, από τους άλλους. Ποιος σοφός; Ποιος φιλόσοφος; Ποιος ασφαλισμένος στην ορθότητα των επιχειρημάτων του ιερέας γνωρίζει την απάντηση των τόσο προσωπικών μας «γιατί»; Η απάντηση μπορεί να ανιχνευθεί μόνο μέσα μας. Όχι στις ανάλογες δήθεν περιπτώσεις, ούτε σε βαρύγδουπα βιβλία, ούτε σε συνταγές παρηγοριάς και σοφίας. Η απάντηση δεν υπάρχει κάπου, δεν την ξέρει κάποιος. Η απάντηση γεννιέται μέσα μας. Η δική μας απάντηση είναι το δώρο του Θεού.

Ο πόνος μας βγάζει από τα ανθρώπινα μέτρα.

Τελικά αυτά τα «γιατί» δεν έχουν τις απαντήσεις που η φτώχεια και η αδυναμία μας περιμένει. Στη λογική αυτή συνήθως παραμένουν αναπάντητα. Γι' αυτό και ο Χριστός για το θάνατο δεν είπε παρά ελάχιστα. Απλά ο ίδιος τον επέλεξε• και πόνεσε όσο κανένας άλλος. Και όταν αναστήθηκε, το στόμα Του έβγαλε περισσότερη πνοή και λιγότερα λόγια. Δεν είπε τίποτε για τη ζωή και θάνατο-

μόνο προφήτευσε το μαρτύριο του Πέτρου. Ο πόνος δεν απαντιέται με επιχειρήματα . Ούτε η αδικία και ο θάνατος αντιμετωπίζονται με τη λογική. Τα προβλήματα αυτά λύνονται με το εμφύσημα και την πνοή που μόνο ο Θεός δίνει. Λύνονται με το Άγιο Πνεύμα . Ξεπερνιούνται με την ταπεινή αποδοχή του θελήματος του Θεού, που είναι τόσο αληθινό αλλά συνήθως και τόσο ακατανόητο. Στο διάβα της, η δοκιμασία συνοδεύεται από το σφυροκόπημα των αναπάντητων ερωτημάτων. Κι εμείς, γαντζωμένοι στα «μήπως», στα «γιατί», στα «αν», συντηρούμε τις ελπίδες και αντέχουμε την επιβίωση σε αυτό τον κόσμο , προσδοκώντας κάτι σίγουρο ή κάτι σταθερό.

Αυτό όμως συνήθως δεν εντοπίζεται στην προτεινόμενη από μας λύση, αλλά επικεντρώνεται στην απροσδόκητη, υπέρλογη θεϊκή παρηγοριά. Κάθε προσπάθεια αντικατάστασής της με ανθρώπινα υποκατάστατα αδικεί εμάς τους ίδιους. Κάθε περιορισμός στην ασφυκτική θηλιά των ορθολογιστικών απαντήσεων μας παγιδεύει βαθύτερα στο δράμα μας. Στο διάλογο με τον πόνο, την αδικία και το θάνατο είμαστε υποχρεωμένοι να βγούμε από τα ανθρώπινα μέτρα. Αυτή είναι όχι μόνο η έξοδος από τη δοκιμασία αλλά και η ευεργεσία της.

Η μοναδική ευκαιρία

Τελικά, το μεν ερώτημα μπορούμε να το υποβάλλουμε, τη δε απάντηση πρέπει να την περιμένουμε. Ή ο Θεός δεν υπάρχει ή παραχωρεί μια δοκιμασία για να μας δώσει μια μοναδική ευκαιρία. Αν δεν γινόταν η Σταύρωση , δεν θα υπήρχε η Ανάσταση. Ο Χριστός θα ήταν ένας καλός δάσκαλος• όχι ο Θεός. Ο Θεός δίνει την ευκαιρία . Σε μας μένει να τη δούμε και να την αξιοποιήσουμε. Η δε χαρά και το περιεχόμενο αυτής της ευκαιρίας είναι πολύ μεγαλύτερα από την ένταση και τον πόνο της δοκιμασίας.

Ο θάνατος , ο πόνος, η αδικία αποτελούν μυστήριο που η όποια απάντηση το διασαλεύει. Στις περιπτώσεις αυτές η αλήθεια δεν εκφράζεται ως άποψη ή επιχείρημα ,αλλά προσφέρεται ως ταπείνωση και κοινός πόνος. Η πορεία στο μεθόριο της ζωής και του θανάτου, του σκανδαλισμού και της δοξολογίας, του θαύματος και της αδικίας παρουσιάζει στροφές και κρυμμένες γωνίες, όπου διασφαλίζεται η αλήθεια της ζωής. Αν ξεφύγει κανείς τον πειρασμό να λυγίσει, τότε αντικρίζει την αλήθεια με τέτοια όψη που ποτέ του δεν είχε καν φανταστεί. Ο πόνος, αν κάποιος καταφέρει να τον αγκαλιάσει, γεννά πρωτόγνωρες ευαισθησίες και ξεδιπλώνει πραγματικότητες που με άλλο τρόπο δεν μπορούν να ιδωθούν. Η πρόκληση δεν είναι να συμβούν γεγονότα και αποκαλύψεις• αυτά υπάρχουν. Η πρόκληση είναι να ανοίξει κανείς μάτια του για να μπορεί να τα αντικρίσει.

Είναι αναντίλεκτη αλήθεια δυστυχώς: συνήθως μόνο χάνοντας τα πολύ επιθυμητά ,γνωρίζουμε και κερδίζουμε τα πολύ μεγάλα.

Σίγουρα ο πόνος και η αδικία δεν μπορούν να καταργήσουν την αγάπη του Θεού. Ο

Θεός υπάρχει. Και είναι και αγάπη και ζωή. Η τέλεια αγάπη και το πλήρωμα της ζωής . Και το μεγαλύτερο θαύμα της ύπαρξής Του είναι η συνύπαρξη Του με τον πόνο, την αδικία και το θάνατο.

Ίσως και η μεγαλύτερη πρόκληση για τον καθένα μας να είναι η συνύπαρξη με το δικό του προσωπικό πόνο, το ελπιδοφόρο σφιχταγκάλιασμα με τα βαθύτερα αυτά «γιατί», η ταπεινή εσωτερική περιχώρηση στην προσδοκία του Θεού μέσα από τις «αδικίες» που νομίζουμε πως Αυτός μας κάνει.

Πριν από λίγες μέρες με πλησίασε κάποια νεαρή κοπέλα , που το καντηλάκι της ζωής της φαίνεται να τρεμοσβήνει. Μέσα στον αβάσταχτο πόνο της διέκρινα την ελπίδα. Μέσα από τα δακρυσμένα μάτια της αντίκρισα τη χαρά, τη δύναμη και τη σοφία.

– Θέλω να ζήσω, μου είπε. Αλλά δεν ήλθα για να μου το επιβεβαιώσετε. Ήλθα για να με βοηθήσετε να φύγω έτοιμη από αυτό τον κόσμο.

– Εγώ είμαι παπάς της ζωής και όχι του θανάτου, της απαντώ. Γι’ αυτό και θέλω να ζήσεις . Επίτρεψέ μου, όμως, να σε ρωτήσω κάτι: μέσα στη δοκιμασία σου, ρωτάς ποτέ «γιατί σε μένα ,Θεέ μου;»

– Δεν σας καταλαβαίνω, πάτερ, μου λέει. Εγώ ρωτώ «γιατί όχι σε μένα, Θεέ μου;». Και δεν περιμένω το θάνατό μου ,αλλά προσδοκώ το φωτισμό μου!

Από το βιβλίο: «ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ
ΚΑΙ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ

Άνθρωπος μεθόριος

Από τα αναπάντητα διλήμματα

Στα περάσματα της «άλλης λογικής»

Εκδόσεις: «Εν πλω»

Πηγή: fdathanasiou.wordpress.com